

Apstiprināti Ministru kabineta noteikumi

Publicēts: 27.10.2021.

[Jaunami](#)

2021.gada 26.oktobrī pieņemti jauni Ministru kabineta noteikumi, kas tapuši sadarbībā ar vairākām ministrijām, to institūcijām un sabiedriskajām organizācijām. Tie detalizētāk noteiks kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu un restaurāciju. Pēc trīs gadu karstām diskusijām ir izdevies tiesiski iezīmēt jaunu posmu kultūras pieminekļu aizsardzībā. Noteikumi izstrādāti pamatojoties uz 2018.gada izmaiņām likumā „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

Sabiedrības attieksme pret kultūras mantojumu ir mainījusies un kļuvusi atsaucīgāka. Uz kultūrvēsturiskām vietām mazinājies ekonomiskais spiediens. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde vēlas panākt birokrātijas un apgrūtinājumu mazināšanu, ierobežojumus nosakot tikai tādā apjomā, kas nepieciešams vērtību saglabāšanai un, stiprinot dialogu, vairāk uzticēties objektu saimniekiem. Pārvalde vēlas par katru aizsargājamo objektu iegūt precīzāku informāciju, plašāk lietot modernās tehnoloģijas un pievērst arvien lielāku uzmanību vērtību izpētei, saglabāšanas kvalitātei – autentiskumam, aprūpei un profesionālai restaurācijai. Neiecietīgāka rīcība būs vērsta pret arheoloģisko senvietu izlaupīšanu un apzinātiem, tišiem vērtību postījumiem.

Sekos visa valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta izteikšana jaunā redakcijā, kas sniegs pašvaldībām lielāku iesaisti kultūrvēsturisku vērtību pārraudzībā. Kultūras pieminekļi sakārtoti trīs vērtību līmeņos – valsts, reģiona un vietējās nozīmes kultūras pieminekļos. Lielāka rīcības brīvība tiks piešķirta pašvaldībām, kuras nodrošinās savas teritorijas vietējās nozīmes pieminekļu uzraudzību. Kā jauninājums minams arī, piemēram, vecuma cenza atcelšana arhitektūras pieminekļa statusa noteikšanai – lai kādu objektu iekļautu pieminekļu sarakstā, nebūs prasības pēc noteikta gadu sliekšņa. Tas un citi grozījumi ļaus sarakstu paplašināt atbilstoši speciālistu kompetencei un sabiedrības pieprasījumam.

Latvijā kultūras pieminekļu aizsardzības sistēmas attīstība balstīta vairākās starptautiskās konvencijās, starptautisko profesionālo institūciju rekomendācijās, zinātnisko konferenču rezolūcijās, valsts pārvaldes iekārtas nosacījumos un tiesiskajā sistēmā. Latvija var lepoties ar bagātu un salīdzinoši koptu kultūras mantojumu, kā arī kompetentiem kultūras mantojuma nozares speciālistiem. Notikušās izmaiņas normatīvo aktu sistēmā ir jauns solis, kura izpildē būs jāiegulda liels darba apjoms. Diemžēl, straujāku attīstību kavē nepietiekamā administratīvā kapacitāte un finanšu iespējas. Tomēr jau šobrīd notiek pozitīvas pārmaiņas – gan darbs pie turpmākiem grozījumiem likumā, gan jaunas informācijas pārvaldības sistēmas “Mantojums” ieviešana. Tā būs galvenā sadarbības platforma kultūras pieminekļu aizsardzībā, instruments informācijas uzkrāšanai un iegūšanai, aizsargājama statusa noteikšanai, uzraudzības darba nodrošināšanai, konsultācijām un sadarbības nodrošināšanai starp visām interešu grupām.

27.10.2021.

Pārvaldes vadītājs

Juris Dambis

Pārvaldes vadītājs - Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde

+371 67213113

<https://www.nkmp.gov.lv/lv/jaunums/apstiprinati-ministru-kabineta-noteikumi>